

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Aug. eid & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invoi-
ală. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 80. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
su t a se plăti înainte.

Nr. 12

Brașov, Miercuri 17 (30) Ianuarie

1907.

Gimnaziu maghiar în Caransebeș.

În mijlocul poporului român să petrec lucruri în ziua mare, cari fac să-i stea omului mîntea în loc. Și nu atât pentru că se pot petrece astfel de lucruri, cât mai mult pentru că nu se vede și nu se simte între noi Românii nici o reacțiune, par' că așa a fost să fie și ar trebui să fie. Nici un resentiment național de Doamne ajută. Și totuși nu e vorba de mai puțin, decât de nimicirea vechilor speranțe că Românii le va succede să-și poată înființa cel puțin pe banii lor proprii la Caransebeș și unde vor mai avea neapărată trebuință câte-un gimnaziu sau altă școală medie cu limba de predare română.

Am reprodus în numărul de ieri al foaiei noastre comunicările ce le fac cele două foi române din Caransebeș despre adunarea generală extraordinară a „comunității de avere“, care adunare a avut să delibereze asupra chestiunii de-a se vota ajutorul cerut de guvern pentru gimnaziu de stat maghiar, ce vor să-l înființeze în Caransebeș.

Slugăria președintelui acestei „comunități de avere“ a foștilor grănițeri și-a celor ce se lasă a fi duși de nas de el, cari din nenorocire sunt prea numeroși, a făcut cu puțință să ajungă treaba așa departe, ca guvernul unguresc să-și poată realiza scopul.

Adunarea generală, grație mame-lucismului nefast ce bântuie atât de grozav între membrii ei, a primit propunerea comitetului ca să se voteze ajutorul cerut pentru gimnaziu de stat. Pe lângă gimnaziu, adunarea a mai hotărât să se înființeze și un internat, care să fie susținut tot de „comunitatea de avere.“

Ca să ne putem face o idee clară despre ce va să zică aceasta pentru Românii Severineni, urmașii vitejilor grănițeri din regimentul bănățean-român, vom înregistra știrea ce să publică de foile clujene despre planul ministrului de culte și de instrucțiune publică Apponyi de a înființa un asemenea gimnaziu de stat superior și în Turda, cerând ca orașul Turda și comitatul Turda-Arieș să contribuie la înființare cu suma de 300 mii coroane. Turda să mai plătească încă două mii coroane anual pentru gimnaziu superior, iar gimnaziu inferior actual al unitarilor să înceteze fiind contopit în noul gimnaziu.

Aici la Turda să iau măsurile pe cale administrativă, și Românii din comitatul Turda-Arieș, deacă mai e suflet în ei, nu le rămâne decât a lua tot pe această cale poziție hotărâtă față cu planul ministrului. La Caransebeș însă este o corporațiune română, care nu atarnă de porunca guvernului și la care guvernul a apelat ca să conlucreze pentru înființarea unui gimnaziu unguresc. Comunitatea de avere din Caransebeș, care administrează bani românești, n'are menirea de a promova planurile de maghiarizare ale guvernului, ci de a se in-

griji de cultura foștilor grăniceri români, care cultură nu poate fi decât românească. Aceasta a fost și este problema comunității de avere. Și din momentul când, uitându-și de sfânta ei datorie, majoritatea adunării comunității s'a declarat gata de a servi scopurile guvernului, călcând tradițiile cele mai sfinte ale nizuințelor și luptelor de pe vremile fericitului general Doda, aceasta majoritate orbită și rătăcită a săvârșit un act de sacrificare al intereselor de cultură națională, care, intru cât privește pe cei ce au lucrat consciu ca unelte ale puterii, se califică de adevărată trădare națională strigătoare la ceriu.

Dacă guvernul vrea să înființeze o școală de stat maghiară în Caransebeș are un înțeles din punctul de vedere al politicii lui de maghiarizare. N'am înțeles și nu vom înțelege însă nici odată cum să poate și numai cugeta că ar fi admisibil din considerațiuni de oportunitate ca Românii înșiși să vină să sprijinească și ajute din fondurile și cu contribuțiile lor benevole o astfel de politică dușmană neamului și culturai noastre. De aceea nu înțelegem și nu putem decât cu inima sfâșiată să condamnăm pe aceia dintre frați, cari, în fața terorismului esercltat de slugoii guvernului, au fost în stare să ia în deșert propunerea minorității, ce ținea la ridicarea unui gimnaziu cu limba de predare română pe cheltuiuala Comunității de avere, a fondurilor grănițerești și a consistoriului diecezan.

Ultima ședință a camerei vieneze. Camera deputaților, al cărei mandat expiră la 30 Ianuarie st. n., a ținut ultima sa ședință și a votat ultimele proiecte de lege puse la ordinea zilei. Președintele Camerei d-l Vetter a făcut apoi istoricul activității »Reichsrath«-ului și a relevat cu deosebire reforma electorală, accentuând necesitatea modificării regulamentului pentru noua cameră. El a exprimat apoi mulțumiri vice-președinților pentru concursul lor, între gului birou și camerei, rugându-i pe toți să păstreze buna sa amintire. Deputatul Kathrein, șeful partidului centrului, a exprimat în numele tuturor partidelor președintelui mulțumiri și recunoștință pentru imparțialitatea și obiectivitatea, cu cari a condus dezbaterile. Ședința a fost apoi ridicată.

Situația Românilor habzburgici. Vorbind despre visita delegației bucureștene la Viena, ca urmare a vistei primarului Vienei Dr. Lueger la București, »Deutsches Volksblatt« organul principal al partidului social creștin din Viena, scrie între altele:

»Românii de peste munți sunt prezenți de cătră Unguri ca antidinastici și ca irendentiști, cari tind la o încorporare cu România liberă.

»Faptul acesta nu este exact, cu toate că regimul de teroare ce apasă asupra Românilor, aducându-i la desperare, va fi putut crea un curent de irendentism. Dar așa ceva nu s'a întâmplat și poporul român de peste munți a rămas credincios dinastiei habzburgice.

»Aceasta se confirmă și cu vizita d-lui Lueger la București, că conștiința națională a Românilor de peste munți se împacă foarte bine cu cel mai ardent dinasticism pentru împăratul și integritatea monarhiei hab-burgice. Sosirea primarului Vienei la noi, a demonstrat urbi et orbi, că leaștăta Românilor habzburgici e neatacabilă,

și că prietenia României cu Austro-Ungaria nu e pericol pentru dinastia habzburgică.

»Acest fapt e de o importanță istorică fundamentală, atât pentru Românii de dincolo cât și pentru cei de dincoace...

Un pamflet contra lui Kossuth. Destăinuirile, cari s'au făcut prin presă contra ministrului Polonyi și cari au avut mare trecere înaintea publicului maghiar, setos de scandaluri, au adus pe un alt ungar la ideea, că n'ar strica, ba chiar s'ar rentă a înscena și în contra lui Kossuth o campanie de suspușionări și acuzări. Individul Arpad Gyuris din Budapesta, cu un trecut pătat, ajungând într'o situație materială dificilă, a încheiat cu stabilimentul tipografic »Urania« un contract, ca să-i tipărească o broșură intitulată »Kossuth et Comp.« în 8000 exemplare, în speranța, că din defacerea acestei broșuri se va alege cu un frumos venit. Broșura, cu a cărei tipărire s'a început deja, conține suspușionări la adresa lui Kossuth și face cas mare din legăturile, ce le-a avut Kossuth în trecut cu numeroase instituțe maghiare de ban. Poliția din Budapesta, aflând de această broșură, s'a adresat prin șeful detectivilor, Krecsanyi, autorului. Acesta a declarat, că din cauza miseriei materiale, în care a ajuns cu familia, a scris broșura. E însă gata în schimbul achitărei cheltuielilor de tipar și a unei gratificațiuni, să pună la dispoziția poliției toate exemplarele. Poliția a refuzat acest ofert. Broșura încă n'a apărut.

Perderile socialiştilor la alegerile pentru »Reichstag«. Organul socialist berlinez »Vorwärts« nu neagă marile pierderi suferite de partidul său. »Vorwärts« socotește că aceste pierderi se ridică la 21 mandate, față de cari social democrații n'au cucerit decât un singur non mandat la Mühlhausen. Organul socialistilor cau' să mângăie partidul, arătând că social-democrații au suferit și în alte rânduri înfrângerii, dar după fie-care înfrângere a urmat o nouă ridicare. Așa în 1878 partidul a pierdut 14 din 25 mandate cucerite înainte, dar în 1890 le-a recucerit în mare parte. Dacă la balotajii social-democrații vor învinge ca și în 1903, într'o cincime numai, partidul va avea în total 50 membrii în noul »Reichstag«.

La lupta culturală în Franța. Vicarul general Landrieux, vorbind în »Croix« despre »lupta catolicismului din Franța în contra ateismului«, face următoarele remarcabile constatări asupra situațiunii:

»Rana mortală pentru biserică și pentru religione este educația fără Dumnezeu. Încă vre-o câțiva ani de acest sistem de învățământ, fie la aparință chiar și cu libertatea cultului în legătură, și influența disparentă socială a bisericii din Franța va fi cu totul nimicită.

Lumea de aici s'a și acomodat școlăile oficiale. Poporul nu mai face opozițiune. Familiile noastre creștine sunt mai curând gata, precum ar fi fost de crezut, a-și trimite copiii în liceele statului, și descrestinarea, care prin multe alte motive e nutrită, face pași gigantici.

Franța creștină și-și varsă sângele din toate arteriile. În mânia încercărilor eroice, cari din toate părțile se întreprind pentru salvarea pozițiilor noastre din urmă, nu mai putem lupta pe terenul școlastic cu puteri egale. Influența preotului prin catechism e față de mulțim-a poporului redusă la zero. Numai o disparentă minoritate ne-a rămas credincioasă.

Cum se pare numai o perzecutare brutală pe față ar putea redștepta energia noastră și ar putea pe catolicii Franței, cari și așa puțin sunt dispuși la luptă, să-i constrângă să se apere întâiu pe ei înșiși, apoi după, aceea să caute a recăștiga pozițiile pierdute, din cari francmazonii și libertatea cugetării ne-a alungat.

Un compromis oarecare în chestia de-spărțirii ne-ar colunda pe un timp lung și letargic, care singur prin pierderea puterilor ne-ar cauza moartea. (tr. n. l.)

Comersul coloniei române în Viena.

Viena, 25 Ianuarie n.

V'am anunțat pe scurt succesul comersului nostru, dat în 22 l. c. în onoarea oaspeților români bucureșteni. A fost o serată în adevăr splendidă, a căreia reușită avem de a-o mulțumi în primul rând silințelor și muncii desfășurate de d-nii Dr. Sterie Ciurcu și de arhitectul Cesar Popovici, care a împodobit sala dela Cursalon (Stadtpark), de credeam că suntem în luna lui Maiu nu în Ianuarie cu 19° R. Dar nu numai decorațiunea salei, făcută cu mult gust artistic, ci și aranjarea nimerită a meselor făcea o impresie foarte plăcută. În mijlocul unui boschet verde erau așezate busturile Majestăților L. L. Francisc Iosif I. și a Regelui Carol I. al României. La o parte din sală era ridicată o tribună pentru dame.

Au asistat la comers 450 bărbați și foarte multe dame. Veniseră ca oaspeți ai coloniei române mulțime de vienezi din societatea aleasă a capitalei. Președintele comersului a fost medicul din Marienbad Dr. Calinciu, ear ca contra-puncte au funcționat Dr. M. Sturza, Dr. Alexandru Popa, Cesar Popovici și președintele »României June« N. Lupu. Am remarcat în jurul oaspeților serbătoriiți din București pe căpitănelul țării Bucovina br. Vassilco, pe deputații br. Hormuzachi, Dr. Schneider, Dr. Weiskirchner, Costenoble, pe conzulul generalul român de Lindheim, consulul Arnold, ajutorii de primar din Viena, Dr. Neumayer, Dr. Porzer și Hierhammer apoi numeroși conzillieri comunali și funcționari ai primăriei, conzil. curții de apel Morazin, custos Bök, conzil. de tribunal Dan, colonelul Lupu, locot. de artilerie român Păltineanu (în uniformă) ș. a.

În sunetul unui marș național român președintele comersului cu contra-punctele au condus în sală pe delegații primăriei Bucureștilor în frunte cu primarul Cantacuzino între orele 10 și 11. Imediat după această Dr. Calinciu a deschis comersul după datina studentească și s'a intonat »Gaudeamus«, după care cântare Dr. Calinciu a salutat printr'un cald discurs pe oaspeții din România, cari au venit la aceasta intimă festivitate, ca și la o serată familiară a coloniei române vieneze. Ii salută în numele coloniei române și le mulțumește că au urmat invitații. I-a rugat apoi a transmite salutările coloniei și locuitorilor capitalei române să le spună, că o mică parte din cetățenii austro-ungari de naționalitate română, cari au găsit în Viena o a doua patrie, i-au parte și ei cu spiritul la prosperarea capitalei și a tuturor locuitorilor României. Mulțumi apoi damelor, cari au venit să asiste.

Dr. Calinciu a ținut apoi toastul pentru Maj. Sa Impăratul, ear după »salamandru« a comandat »Hoch Francisc Iosif I.« care fu adus cu mare însuflețire, muzica intonând imnul împăratească apoi marșul lui Radetzky. După aceasta s'a decis trimiterea unei adrese de omagiu împăratului.

Dr. Lazar Popovici a toastat apoi pentru regele Carol în limba română, zicând că împlinește o dorință generală, dacă vine a da expresiune sentimentelor celor mai adânci de admirațiune pentru amicul Majestății Sale Impăratului, regele Carol. A vorbit apoi de cei 40 de ani de domnie ai regelui Carol, sub care România a devenit regat în bubuital tunurilor dela Plevna sfârșind c'un »să trăiască« și »Hoch«, regele Carol I, la care au răspuns mesonii cu mare însuflețire. — După aceasta s'a decis trimiterea unei depeșe de omagiu regelui Carol.

S'a ridicat apoi medicul Dr. Mariu Sturza și într'un toast înflăcărat a salu-

tat în numele coloniei române, din Viena pe primarul și conzilierii comunali ai Bucureștilor, cari venind în mijlocul ei, au onorat printr'asta nu numai micul grup al Românilor din Viena, ci și întregul popor român în afară de granițele regatului. Suntem, zise Dr. Sturdza, Români din toate țările și ținuturile, pe cari soarta ni-a adunat ca să trăim aici împreună ca frați, și dau expresiune sentimentelor și cugetelor tuturor acestora — salutându-vă cu grațitudine și cu admirație.

Salutăm în D-voastră pe reprezentanții aceluia oraș, care a primit cu atâta iubire la expoziția așa de frumoasă a României pe conaționali noștri de pretutindeni. Pe toți, pe intelectuali ca și pe țărani ia-ți primit într'un fel ca pe frați. Ne-ați condus în admirabilele pavilioane ale expoziției. Am văzut desfășurată în fața ochilor noștri istoria poporului nostru, și am admirat dovezile vitejiei voastre pe câmpul de bătăie și progresele voastre pe terenul cultural, economic și al industriei. Ne-ați arătat atâtea frumuseți și bogății, încât ne simțeam transpuși în regiunile basmelor.

Ne-ați arătat ce poate Românul, când vrea, ni-ați dovedit înalte însușiri ale poporului român, care, dacă nu poate să progreseze pretutindeni, aceasta nu se întâmplă din vina lui, ci din vina împrejurărilor. Iată, fraților, de ce noi cari suntem sânge din sângele vostru, ne bucurăm asupra manifestărilor voastre, de aceea suntem așa de emoționați de primirea ce ați întâmpinat-o aici în Viena, de aceea simțim grațitudine și admirație pentru voi.

În convingerea că dați expresiune sentimentelor tuturor Românilor în afară de regat ridică paharul pentru capitala Bucureștilor și reprezentanții ei prezenți. (Aplauze furtunoase.)

Profesorul Aurel C. Popovici ținu apoi un toast primit cu mare însuflețire bând în sănătatea prințului Liechtenstein, mareșalul țării Austriei de jos, pentru primarul Luenger, conzilierii comunali și populația Viena.

Insemnătatea ce a avut-o Viena pentru dezvoltarea culturală a națiunii noastre a fost — zise Popovici — extraordinară. Căci dacă Roma a fost vatra naționalității noastre, Viena ni-a fost timp îndelungat o nobilă ocolitoare. Aici în Viena multe spirite distinse ale noastre au primit impresiuni, cari au fost decisive pentru înaintarea noastră în cultură. Dela Viena vine lozincă de a face ca în toate raporturile noastre, în toate niziunile noastre să învingă evanghelia dreptății și a frățietății popoarelor. Și în adevăr numai pe temelii acestei baze largi a iubirii și a stimei reciproce pot exista multele națiuni, pe cari Dumnezeu și vremile le-a pus sub sceptrul Habsburgilor; numai așa pot să-și împlinescă misiunea lor istorică, care e identică cu existența și viitorul — c'un viitor fericit — al frumosei noastre monarchii dunărene.

Primarul Cantacuzino mulțumind pentru salutările și urările călduroase a toastat în limba română, bând pentru Viena, centrul puternic al civilizației și al artelor. (Aplauze furtunoase.)

Ajutorul de primar Neumayer transmis celor prezenți între șgomotoase și neîntrerupte aplauze salutările primarului Luenger, care a fost împedecat să ia parte în persoană la comers. Momente etice, politice, istorice leagă — zise el — popoarele austriace cu poporul român. N'au fost oare Români aceia cari au stat ca stânca în calea năvălirilor barbare ale hunilor și turcilor, apărând cultura apusului? (Aplauze prelungite.)

A mai vorbit deputatul Ernst Schneider care spune, că partidul social-creștin totdeauna a căutat să cultive simpatiile diferitelor naționalități, din monarchie și în deosebi a Românilor. E convins că Viena poate conta la simpatiile țărilor dela Dunărea de jos și aceste pot asemenea conta la simpatiile Vienei. Avem numai o singură dorință să ne dea nouă creștinilor putere și să ne ajute ca în cele din urmă popoarele creștine să fie stăpâne pe soarta lor. (Aplauze.) Salută pe oaspeții români.

Șirul toastelor de primă zise oficiale l'a încheiat ajutorul de primar Al. Ciurcu mulțumind lui M. Sturdza pentru salut și toast în sănătatea coloniei române, din Viena, care face onoare întregului popor român și îi dorește să trăiască, să crească și să înflorească!

În modul acesta a decurs comersul nostru și nu pot stărâ decât cu dorința: să se împlinescă caldele urări, ce le-am întâmpinat dela iubiiții noștri oaspeții români și vienezii.

Societatea pentru fond de teatru român și d-l Z. Bârsan.

— Lămuriri. —

— Urmare.

Comitetul, în urma aceasta precum și în vederea intereselor și trebuințelor noastre, în ședința din 13 Ianuarie 1905, după-ce și-a la cunoștință cele comunicate de d-l B. în raportul său decide: »Comitetul însărcinează pe domnul Bârsan, ca anul acesta să se îngrijească a aranja reprezentățiunile teatrale, în diferite locuri, asociindu-se la trupe de diletanți.

»Pe baza experienței ce dobândește în acest timp, să compună apoi un plan de acțiune în vederea trebuinței de a organiza și conduce mișcarea teatrală la noi precum și în vederea activității sale în viitor.

»Asupra activității și observațiilor sale din această jumătate de an, va face un raport detaliat comitetului.

»În legătură cu această hotărâre comitetul mai enunță, că în considerarea interesului cauzei ce trebuie să servim, venitele reprezentățiunilor, date cu concursul d-lui Z. Bârsan, să se folosească pentru scopurile culturale determinate de aranjatorii lor, având numai o parte a se acorda d-lui Bârsan.

»Locul și timpul ținerii reprezentățiunilor se vor anunța totdeauna, de cu vreme comitetului.

Se'nțelege, pe lângă venitele reprezentățiunilor avea să-i urmeze și bursa mai departe.

D-l B. a fost la început de acord cu această hotărâre. După o săptămână însă a revenit, declarând că nu se poate pune în serviciul acelei chemări. S'a provocat la firea sa, care nu-l ajută a răspunde îndatoririlor impuse; de aceea nu poate rămânea în serviciul societății între împrejurările date, ci numai dacă comitetul ar avea o trupă cu care să joace. A fost rugat să se mai cugete și să-și deie în scris hotărârea. A rămas pe lângă hotărârea sa și cu datul de 12 Februarie scrie comitetului între altele:

»Nu pot primi această propunere din următoarele motive:

1) N'am paciență să învăț o piesă de un act 3 săptămâni. Păcat de vremea pierdută.

2) Nu mi se poate pretinde să fac din fiecare individ un actor. Chiar cinci săptămâni să stau la o piesă, tot prost are să se joace, fiindcă sunt silit să joc cu oameni, cari într'un rol se simt tot așa de acasă ca în sălbatic într-o galerie de tablouri. Și n'au nici o vină.

»În fine se poate vedea, că până nu voi avea două sau trei persoane introduse în secretele scenei, nu pot să fac nimic.

»Am primit invitarea societății de teatru de a rămânea în Ardeal în credința că încet încet se vor crește puteri în vederea înființării unei trupe.

»Sunt doi ani aproape și sunt tot singur. Mi-am exprimat de atâtea ori dorința să se trimită o femeie la studii, căci fără femeie teatru nu se poate. Văd că se deschide concurs pentru un comic.

»Mi s'a spus, că e greu să se mai crească actori de teamă, ca mișcarea să nu fie oprită, îndată ce va lua un caracter mai pronunțat. Atunci ce e de făcut? Ce rost mai am eu aici?

»Las la aprecierea onoratului comitet situația mea, rugându-l respectuos să-mi deie un răspuns în timpul cel mai scurt. Sau se lucrează în sensul înființării unei trupe, sau dacă asta e imposibil, atunci...

»În ori-ce caz, — dacă onoratul comitet se învoeste, bine înțeles — voi lucra încă în serviciul cauzei, anul acesta cum voi putea, mai ales, că prin unele părți au început să se facă pregătiri. Pe urmă...

»În condițiile în cari mi se cere să lucrez. Onoratul Comitet, cred, că vede că nu se poate face artă, ci meșteșug. Și pentru meșteșug n'am talent.

S'a convocat ședința plenară de comitet, la care a fost invitat și d-l B. cu scopul ca să se mai clarifice chestiunea. D-l B. nu s'a mai prezentat la ședință. Comitetul a stat în fața unei chestiuni grele. Avea de-o parte condițiile stabilite în planul de acțiune primit cu un an și jumătate mai înainte de adunarea generală, în baza căruia se votase și bursa d-lui Bârsan și avea altă parte declarațiile domnului Bârsan.

În planul de acțiune la »Dispoziție finală« se zice: »Având în vedere că activitatea inaugurată pe baza acestui plan de acțiune are drept scop apropiat numai pregătirea terenului pentru organizarea unei

trupe teatrale complete și avându-se apoi în vedere necesitatea de a se asigura, până la realizarea scopului mai înalt, cel al înființării teatrului un venit suficient al fondului pentru trebuințele funcționării teatrului, — comitetul va putea chelui în acești zece (10) ani numai cel mult $\frac{1}{4}$ din venitul net al fondului.

În considerarea acestei restricțiuni hotărâte comitetul nu se putea nici cugeta, deja la un an și jumătate după votarea aceluia plan, la înființarea unei trupe solicitate de d-l Bârsan. Hotărâse însă să deie un al doilea stipendiu pentru pregătirea unei puteri pentru comedie, ceea ce știuse deja d-l Bârsan. Nici rațional nu era să se cugete comitetul îndată și degrabă la înființarea unei trupe teatrale.

Ar fi urmat ca comitetul să constrângă pe d-l Bârsan, a rămânea în serviciul societății conform cu obligamentele luate de d-sa, când i-s'a dat bursa și conform cu condițiunile impuse de planul de acțiune, pe care le-a primit d-l Bârsan, prin reversul său din 22 Sept. 1903. În acest revers se scrie: »Ca bursier al societății pentru crearea unui fond de teatru român declar prin aceasta, că mă supun cu totul punctului 7 din capitolul I al »dispozițiilor speciale« din planul de acțiune al societății primii de adunarea generală din anul acesta, ținută la Sebeșul sășesc în 28 și 29 August 1903. În planul de acțiune la »Dispoziții speciale«, cap I § 7 se zice: »Fiind stipendiile acestea roade binecuvântate ale însuflețirii și jertfei Românilor din această patrie, persoanele cari reflectează a se cualifica cu ajutorul lor, vor avea, când cer stipendiul, să predea comitetului un document, în care se obligă că după terminarea studiilor lor vor rămânea în patrie punându-se cu toată puterea și atitudinea lor în serviciul dezvoltării artei dramatice ori muzicale la Români din această țară, cel puțin zece ani și că vor primi toate condițiile ce li-se vor pune din partea comitetului, la caz contrar, că vor restitui societății întreaga sumă primită sub titlu de stipendiu, dimpreună cu interesele ei de 6%«. Mai departe se zice:

»Altcum comitetul în cazuri extraordinare, poate la cererea motivată liberă pe artist de obligământul către societate, dar numai cu rezerva despre partea relativă la restituirea sumei stipendiului întrebuințat.

La cap II § 1 se mai spune: »Artiștii absolvenți se vor pune la dispoziția comitetului societății etc. iar la § 3 se zice:

»Până la timpul, când se va organiza o trupă teatrală completă, artiștii angajați vor fi nevoiți a ajuta teatru, a aranja serale declamatorice ori concerte în asociere cu reuniunile române ori cu diletanți din diferitele orașe și a instrui pe aceștia, când și unde cere trebuința.

Dacă comitetul nu ar fi luat în serios motivele d-lui Bârsan, putea să aplice dispozițiunile susamintite.

Comitetul însă a fost conștios, ca d-l Bârsan este o individualitate, căreia nu i-se poate porunci să lucreze ceva, pentru ce nu are plăcere, a apreciat motivele ca sincere și ca scoase de d-l Bârsan din firea sa și astfel în baza §-lui 7 alineatul ultim în ședința din 31 Ian. (13 Febr.) 1905 a decis: »Comitetul enunță că e neplăcut surprins văzându-se în fața declarațiunii d-lui Z. Bârsan. de a nu se pune în serviciul societății între condițiunile impuse de planul de acțiune al societății și de împrejurările în cari se află societatea, cari constituiesc tocmai baza activității societății pentru acum, în starea de început.

»Surprinderea comitetului e cu atât mai mare, cu cât legase cele mai bune speranțe de d-l Bârsan și credea, că domina sa înțelegând problema ce i-s'a impus ca bursier al societății, va și începe a lucra cu dragă inimă întru realizarea ei, îndată-ce i-se deschide terenul, în folosul artei și culturii poporului nostru.

»În fața declarațiunilor d-lui Bârsan comitetul se vede nevoit cu regret a-i primi demisiunea și a-l absolve, în înțelesul dispozițiilor din planul de acțiune Lit. B. Cap. I. § 7 alineatul ultim — de deobligământul către societate, dar se înțelege numai cu rezerva impusă în acel paragraf, în privința restituirii sumei întrebuințate ca stipendiu.

Și e caracteristic pentru modul cum a tratat comitetul și cu această ocaziune pe d-l Bârsan și faptul că tot acum a mai adus și următorul conclud:

»Bursa i-se mai asemează încă pe lunile Martie, April și Mai anul curent.

(Va urma.)

Casina Burilor (țaranilor) din comuna Săliște.*)

(O scurtă privire asupra împrejurărilor, cari au înființat înființarea ei.)

(Înceiere.)

În anul 1901 s'a înființat reuniunea țaranilor sălișteni sub numele de »Reuniunea Economilor din Săliște« — care trăiește, crește și înflorește!

După înființarea acestei reuniuni publice din Sibiu, care avea cunoștință despre lucrul acesta, era de părere, că reuniunea s'a înființat cu scop de a propaga socialismul în Săliște, deci le părea rău că s'a înființat!

Oare cine îi vor fi informat așa? Câtă bunăvoință întâmpină la tot pasul acest popor bun, blând și prea credul! Domnii conducători nu vedeau, că ei înșiși pregătesc socialismul în Săliște, dacă se poate vorbi de el.

Deoarece pe timpul înființării acestei reuniuni curgea și lupta sârmanilor Buri, cari nu doreau altceva decât să fie ei stăpâni pe ce e al lor, în urma unei asămănări destul de potrivite, li-s'a dat Săliștenilor țărani numele de »Buri«, cu care și azi se mândresc.

Cât de mult disprețuesc »domnii« aceasta reuniune se vede din publicările lor apărute în »Gazeta« despre înaintarea Săliștei, în cari eu cel puțin, nici-odată nu am aflat amintită aceasta reuniune. Cred că o astfel de procedere se caracterizează ea însăși.

Bine zice »Gazeta« în nr. 251, că, dacă mulți dintre Sălișteni pribegesc prin țări străine, e vina lor, sunt păcatele lor proprii, în urma cărora trebuie să sufere.

Între păcatele țaranului din Săliște se poate număra și bunătatea prea mare, blândetea fără rost a căror urmare au văzut-o — alții nechemăți ajungând stăpâni în casa lor.

Correspondentul »Unul care ar putea și jura pe cele scrise« face imputare la adresa domnilor în general, că de ce nu s'ar cobori și ei în mijlocul țaranilor. Nu știu dacă a primit răspuns sau nu, atât la întrebarea aceasta cât și alte — căci în »Gazeta Transilvaniei« nu am cețit, dar îl încunoștitez eu, că zeu unii domni s'au îmbiat să fie primiți între membrii reuniunii țaranilor; dar aceștia trăgând la îndoială tocmai acea însușire sufletească a lor despre care și correspondentul face amintire cu accentuare, adică sinceritatea, — sătuli de aceasta sinceritate și dragoste până la amarul sufletului — nu i-au primit între ei, cel puțin așa în corpore nu după cum s'au fost anunțat, ci numai pe unii anunțai singuratici — despre cari nu se presupunea violenție și răutate.

Cu aceasta departe să fie presupunerea, că țaranii nu ar fi primit pe mai mulți dintre domni, decât sunt azi membrii... Da! ar fi primit și și primesc pe toți aceia, despre cari sunt convinși, că nu vin cu anumite scopuri ascunse; căci și între domni e deosebire mare, unii cari sunt dătători de ton, cum s'ar spune conducători, dar mai presus de toate fericiți cu tot prețul ai Săliștei, adică ai poporului săliștean, iar alții oportuniști, fără curajul sufletesc, adică cu principul »între lupi caută să urli — că dacă nu te mânăncă«.

Cu rizicul ca prin vr'o declarație să fiu combătut, îmi vine să afirm, că dintre cei 33, cari au subscris întâmpinarea din Nr. 245 al »Gazetei«, nici jumătate nu au subscris-o din convingere, ba cred că mulți și din cealaltă jumătate au subscris-o mai mult pentru a apăra renumele Săliștei; iar în fine alții, de exemplu un țaran comerciant fruntaș și luptător aprig pentru delăturarea mizeriei poporului (deși cercetează numai cauza domnilor) simțind durere, precum se vede, de cele ce se petrec; precum și unii domni foarte valoroși cu trageră de inimă pentru popor, au avut mai mare curajul sufletesc decât să subscrie pe lângă vorbele cu cari încearcă a se mângâia: »ei ce să-i faci... n'ai încetăro...« contrariul convingerei lor.

Burii sălișteni au căpătat mult curaj în lupta lor, în urma acestei împrejurări și ar dori ca »Unul ce poate jura pe ce a scris«, dacă locuiește în localitate să binevoiască a se scobori însuși și a se pune în fruntea Burilor, cari îl vor urma cu devotament, cum au făcut adevărații Buri față de comandantii lor.

Și atunci e speranță, că cu ajutorul lui Dumnezeu și al domnilor într'adevăr binevoitori și cu trageră de inimă pentru popor — se va face și în interesul lui ceva

* A se vedea numerii 7, 9 și 10 ai »Gaz. Trans.« din a. c.

mai mult decât vorbe lungi și goale, și se vor efectui lucruri foarte de lipsă atât pentru popor cât și pentru comună precum: înlesnirea comunicației la fânatele dela munte prin clădirea unui drum (dar clădit pentru popor, nu iar pentru domni cum îl voesc și stăruiesc). Introducerea ca lemnele din păduri (măcar din unele). să le cumpere locuitorii deschizându-se și drumuri, căci altcum nici de pomână să le capete nu le pot aduce acasă. (Cu așa ceva pentru ce să-și fi bătut capul domnii fericiți ai poporului? — ba s'a întâmplat că au fost chiar contrari la așa ceva). Apoi lărgirea pășunilor comunale și îngrijirea acestora chiar și dacă nu vor fi la vederea și nu vor impune excursioniștilor; regularea rului pe lunca unde e de lipsă, și altele.... Să luăm pildă bună dela comunele mici din jur, dela cari am putea multe învăța.

Resumând cele scrise declar următoarele:

Prin amintirea cazului cu cumpărarea fânatei dela munte pe sama comună — nu vreau să zic, că de nu se întâmpla aceasta poporul, din Seliște rămânea în sat și nu se mai risipeau... nu!... Prin amintirea cazului cu esoperarea respingerii rugărei poporului pentru lărgirea pășunii, încă nu vreau să zic, că primăria totdeauna face așa... căci nu toate propunerile se fac în interesul poporului și de partida poporului.... Am vrut să arăt numai, cum sprijinesc conducătorii afacerilor pe bietul popor ca să-l rețină dela emigrare... Prin amintirea cazurilor atotputernicului fericator al poporului încă nu potesc a afirma, că dânsul e volnicia, aroganța etc. Intrupată, căci își și mai uită de ele, deci are și merite adevărate, dar purtarea dânsului bruscă față de poporul prea blând din Seliște e un păcat — care mai curând s'au mai târziu se va răzbuna.

Fiind comunicatul prea lung nu am mai înșirat descrierea mai pe larg a Reuniunii Economilor în starea ei de azi — aceasta poate altă dată — ci am rămas pe lângă amintirea cauzelor, în urma cărora s'a înființat.

Prelegerile pentru luminarea poporului — atât accentuate la toate ocaziunile de toți domni — sunt într-adevăr bune și de lipsă.

La prelegeri merg însă numai cei cu stare mai bună, aceia, cari nu se tânguesc de lipsa hranei copiilor. Nimeni însă nu își bate capul cu acel strat al locuitorilor, a căror copii din nepricepere nu vor plânge de lipsă, căci părinții nu li vor prea lăsa să simtă amarul vieții, dar vor lăcrima destul în ascuns părinții bătuiți de Dumnezeu prin nepăsarea celor chemați față de existența lor nenorocită.

Cu o mică (nu jertfă, ci numai) bunăvoință a conducătorilor atacerilor comunale s'ar putea măcar potoli lacrimile multora din această pătură de popor compătimit, pe ai cărei membrii la vedere nu cunoști lipsa cea mare, căci de rușinea lumei nu își reoglindează în haine sărăcia adevărată... Aceștia trebuie ajutați domnilor! Dar aici nu e destul pomul Crăciunului și prelegerile populare, nu!... ci dați-i posibilitatea de a-și câștiga cele de toate zilele cu sudoarea feței sale, căci nu vă cere alta.

Cugetați-vă domnilor conducători, că nepăsarea D-voastră față de sărăcia acestui popor bun, blând, cu frica lui Dumnezeu, cruțător și nebețiv, cum e Sălișteanul, — e un păcat!

Cel ce ar putea să facă o asemănare între locuitorii băștinași Sălișteni, cari trăiesc numai și numai de pe hotarul comunei lor, și între astfel de locuitori, ai satelor vecine, în proporție cu teritoriul, ar putea vedea cât e de sprijinit poporul săliștean de a nu părăsi satul său.

Binevoitorul poporului.

ȘTIRILE ZILEI.

— 16 (29) Ianuarie.

Nou turneu al Agathe Bărsescu. Celebra noastră tragediană d-șoara Agatha Bărsescu va întreprinde, după cum se anunță din București, un nou turneu în țară precum și în Austria, Germania și America cu o trupă română și cu un repertoriu clasic și original românesc. Cu începere dela 1 până la 15 Februarie d-șoara Bărsescu va reprezenta la teatrele din Berlin și Lipsa piesele *Magda* și *Sapho*. Apoi se va reintoarce în țară, unde va întreprinde un turneu cu piesele: *Rahale*, *Hero* și *Leandru*, *Debora*, *Eva* și piesa *Copiii nimănui* de Emil Nicolau. Cu același repertoriu d-șoara Bărsescu va trece în principalele orașe din Austria și Germania. Ciclul reprezentațiilor sale în New-York va începe în luna Sep-

tembrie cu aceeași trupă, cu care va juca în Europa, compusă din artiștii: C. Mărculescu, Cârja, Momuleanu, C. Radovici și d-rele Filotti, Cârja și d-ra Radovici, etc. În acest scop, d-șoara Bărsescu a angajat de pe acum teatrul lui Leopold Spahner. Repertoriul din New-York va fi compus din piesele: *Marioara Luiza*, *Ulanda*, *Meșterul Manole*, toate de Carmen Silva. *Sburătorul* de d. Polizzu-Micsunești. *Năpasta* de d. Caragiale, *Miriam* de Prasin, *Copiii nimănui* de Emil Nicolau și *Faust*, traducere de Ion Gorun. Fiecare din aceste piese va fi însoțită cu un *levé de rideau* din piesele nemuritorului Vasile Alexandri.

Urăm succes marelui noastre tragedian în întreprinderea sa națională, care dovedește că n'a uitat nici o clipă, în vârtejul gloriei, că e Româncă.

Reuniunea română de cântări din Brașov va relua activitatea ei în săptămâna aceasta. Viitoarea repetiție se va ținea *Vineri, 1 Februarie st. n.*, la orele 5 seara, în sala festivă a gimnasiunii române. Membrii activi ai reuniunii sunt rugați și pe această cale a se prezenta în număr complet la repetiția de Vineri.

Societatea „Sanatoriul archiducele Iosif” și-a ținut în 25 Ianuarie n. adunarea ei generală, în care, după citirea raportului anual, s'a ales noul comitet. Au fost aleși: president contele Sigismund Mikes, presidentă d-na contesă Mikes, vice-presedintă v. d. Iosif Makoldy, cassier G. Horvat. Membrii în comitet: d-nele C. Adam, Elena Mureșan, A. Sandor și d-l medic de stab Schweighofer. Adunarea a decis între altele, ca din venitul anului trecut să se transpună societății centrale spre scopurile ei 20%.

Eroii și victimele datoriei. Sub titlul acesta d-l Const. C. Bacalbașa, șef-redactorul ziarului „Patriotul”, înregistrează în numărul de ieri al ziarului său unele fapte eroice, săvârșite în timpul din urmă de mai mulți slujbași ai statului român. Intre altele vorbind despre purtarea eroică a comandantului vaporului „Regele Carol”, d-l căpitan Mărgineanu, scrie următoarele: „Vaporul a ieșit din Bosfor pe un timp înspăimântător, atunci când nici un alt vapor al vre-unei alte naționalități n'a îndrăznit să se aventureze. Însă, după un mers greu și după o luptă spăimântătoare cu valurile, o ceață deasă s'a lăsat pe mare. Atunci vasul n'a mai putut pluti în direcția Constanței și n'a mai putut intra în port. Fără combustibil suficient, balotat de valurile uriașe ale unei mări căzute în demență, amenințat să se rătăcească ori să-și vadă vaporul făcând naufragiu, căpitanul Mărgineanu a stat pe puntea de comandă timp de 7 ore neclintit. Numai când ceața s'a mai luminat și numai după-ce a zărit coasta, căpitanul s'a scorbit de pe puntea neadăpostită unde stăruise, iar un pasager, martor ocular, ne-a afirmat că bravul marinar era acoperit de gheață din tălpi până în creștet și că d'abia își mai putea mișca membrele înghețate.”

Ministrul Apponyi în institutul teologic și pedagogic rom. din Arad. Duminecă, Excelența Sa contele Albert Apponyi, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, scrie „Biserica și Școala”, a vizitat școala noastră centrală, în special institutul nostru pedagogic. Distinsul oaspe s'a prezentat la institut, fiind însoțit de P. S. Sa DI Episcop diecezan, fișpanul comitatului, primarul orașului, inspectorul școlar comitatens, președintele reuniunii învățătorilor de stat din comitat și câțiva însoțitori veniți din Budapesta, în suita Excelenței Sale. Ministrul a fost bineventat de directorul Roman R. Ciorogariu, în fruntea tinerimei arangiate în ordine în sala festivă. După-ce Excelența Sa răspunde bineventării, i-se prezintă membrii corpului profesoral, apoi vizitează institutul. Magnificența Sa DI Neményi Imre, consilier ministerial, a asistat la o lecție practică făcută de un elev, în școala de aplicație și a vizitat întreg institutul. La îndepărtarea sa din institut Excelența Sa DI Ministru dă tinerimei vacanță pe a doua zi, pe Luni. Vizită a făcut înaltul oaspe în Arad și P. S. Sale D-lui Episcop.

Atentat în palatul regal al Serbiei. Prin imprudența servitorilor, o explozie de iarbă de vânat s'a produs Duminecă seara în apartamentele principelui moștenitor al Serbiei. Accidentul s'a produs astfel: într-o odaie din apartamentul prințului se afla aproape de o sobă, într-o cutie deschisă o cantitate destul de mare de iarbă cu care se fabricau cartușe pentru vânat. O scântie sărind din soba prea tare încălzită, a căzut în cutia cu pulbere, care a explodat cu putere. Nu a fost nici o victimă. Asupra acestui atentat circulă diferite șvonuri, cari de cari mai alarmante și mai senzaționale. Versiunea cea mai acreditată e, că explozia se datoră unei mașine in-

fernale ce a fost pusă de o mână criminală, și care a explodat înainte de timp. Imediat s'au închis toate ușile palatului și s'au postat sentinele ca să nu poată părăsi nimeni palatul. Prefectul poliției chemat în grabă a început o anchetă severă și minuțioasă. Garda palatului a fost îndoită. Până acum nu a transpirat nimic din cercetările ce s'au făcut.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai dăruit institutul de credit și economii „Bocșana” 10 cor., și d-l Nicolae Fișean, preot militar, în loc de A. n. f. suma de 3 cor.

Primească marinimoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Directiunea gimn. gr. or. român.*

Numai sărăcia să fie cauza?.. O Româncă inflăcărată din depărtare ne adresează o scrisoare, din care estragem următoarele pasaje caracteristice: „Mi-se spune că numai din cauza sărăciei nu mai poate reuși cum se cade nimic românesc în Brașov, numai din cauza sărăciei n'a venit lumea românească la »revelionul« românesc în Brașov...”

— »Oare numai sărăcia să fie cauza că societatea noastră românească »boston« și alte jocuri străine știe să danseze, dar »Romana« nu? Și doar așa ni-a fost vorba, ca ori unde ar fi petrecere românească, să nu mai lipsească „Romana” a fi jucat bine, precis și într'un feliu, și aici și dincolo și în Basarabia și în Bucovina și la Paris și la Viena. Și nu atât de repede, tot pe fugă... învățările, ca anul trecut în Budapesta — mai ales în »horă« — fig. I din »Romana«, căci prin necumpănirea tactului după muzică pierde jocul mult din eleganță în mișcări, permisă doară și Românilor.

— »Și numai sărăcia să fie oare cauza, că Românii între ei se mănâncă ca câinii și un al treilea vine și le ia școalele și gimnaziile, ba li silește să-și facă școli pe banii lor, în care apoi cu »steremette« și cu »gendarmi« va porunci?...

»Și numai sărăcia să fie, care cu șială te roagă, te imploră, îți pretinde: taci, nu zice, nu scrie nimic, nu scriși măcar din dinți, sugrumă-te, înecă-te, ucide-te... costă mai puține parole și e mai puțin primejdios?! — m. s.

Alegere cu moarte de om. Cetim în »Tel. Rom.«: Zaharie Sârbu din Poclaca a luat parte activă la alegerea primăriei, efectuită zilele trecute în Poclaca. A ajuns însă în conflict cu jandarmii, cari susțineau ordinea și pe motivul, că s'a atins în mai multe rânduri de pușca unui gendarm, a fost străpuns de acesta cu baionetul. Rana se părea a nu fi periculoasă. Medicul i-a pansat-o și omul a mers de și-a dat votul, apoi s'a dus acasă. Noaptea însă a murit.

Societatea de lectură a femeilor române din Turda și jur invită la Petrecerea ce-o va aranja în 10 Februarie st. n. în sala cea mare dela hotelul »Europa«. Inceputul la 8 oare seara. *Turda*, 26 Ian. 1907. Pentru comitet: Maria Vlăduțiu, presidentă; Mariți Dr. Popescu, vice-presidentă; Mariți Dr. Ciuta, controloră; Augusta Dr. Moldovan, cassieră; Victor Bugner, secretar. Venitul curat e destinat fondului societății. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane. De familie de trei membri: 4 cor. Dela trei membri în sus: 6 cor. Contribuțiile peste taxă se primesc cu mulțumită și sunt a se trimete pe adresa Doamnei cassiere.

Efectele gerului în România. Populația sătească din jud. Iași este foarte disperată de enormele pagube ce i-a pricinuit gerul din ultimele zile. Mulți oameni și-au pierdut întregul avut, pierind oile cu mii, boii în mare parte rămânând cu picioarele degerate, iar mai toate vitele din cauza frigului au avortat. E teamă, că vitele fiind bolnave, nu se va putea face la primăvară nici o muncă cu ele.

Descoperirea unei comori. Parchetul de Prahova a fost înștiințat, că în comuna Cocorești-Grind, din acel județ, o femeie a găsit în pământ o mare comoară formată din monede vechi de aur, în greutate de peste cincizeci de kgr., pe care le-a vândut la niște speculatori pentru o sumă de nimic. D. procuror Nottara a plecat în anchetă la fața locului și a dovedit exactitatea celor ce i-se aduseseră la cunoștință. D-sa continuă ancheta.

Noul statut pentru birjari. Din partea magistratului ni-se trimite noul statut pentru birjarii brașoveni, care intră în vigoare cu ziua de 1 Februarie a. c. Noul statut conține toate dispozițiunile privitoare la instituțiunea birjarilor cât și tariful și se poate procura pentru suma de 20 bani dela oficiul polițienesc. Fiecare vizitiu e

deobligat prin noul statut, de-a avea la sine mai multe exemplare de tarif, cari se pot lua în vedere de către mușterii.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Ianuarie. Se crede că Mercuri sau Joi va apare în foaia oficială rescriptul regal, referitor la demisionarea ministrului de justiție Polonyi. Drept urmas în fotoliul ministeriului de justiție sunt considerați sau dep. L. Hollo sau secretarul de stat A. Günther. Polonyi desminte știrea, că Maj. Sa ar fi refuzat să-l primească în audiență. O audiență a fost cu totul superflua, zice Polonyi, de oarece Maj. Sa și Wekerle consideră întreaga afacere de foarte clară și lămurită.

Lugoș, 29 Ianuarie. Alegerea în cercul Bocșei e fixată pe ziua de 25 Februarie n.

Viena, 29 Ianuarie. Delegațiunea consiliului municipal din București a plecat ieri dimineață în mijlocul aclamațiilor celor cari se aflau la gară și printre cari cei trei vice-primari. Doctorul Lueger nu s'a putut duce la gară simțindu-se puțin indispus. El s'a scuzat și a trimis salutările cele mai cordiale la gară. La gară se mai aflau personalul legațiunei române. Membrii delegațiunei au depus cărțile lor la palatul archiducilor Francisc Ferdinand, Francisc Salvator și Leopold Salvator, D-l *Cantacuzino*, primarul Bucureștilor, a dat 2000 coroane pentru săracii din Viena.

Sofia, 29 Ianuarie. Demonstrația plănuită în Filipopoli în contra prințului și guvernului bulgar, pe ziua de Duminecă, a fost împiedecată cu forță. Prefectul poliției a fost suspendat și funcțiunea lui predată unui comandant militar. *Tot orașul a fost ocupat militarmente și soldații au oprit cu forța ori ce întrunire.* Au avut loc încăerări între trupe și populație, *Directorul de școală Sabeff a fost grav rănit; starea lui e disperată.* Alte persoane au fost ușor rănite. Liniștea este acum restabilită.

Berlin, 29 Ianuarie. După cum află „Correspondența națională liberală”, împăratul Wilhelm a chemat pe cancelarul Bülow, căruia i-a exprimat mulțumirea pentru atitudinea partidelor liberale coalizate la alegeri. Împăratul și-a exprimat dorința, ca partidele liberale să aibă aceeași atitudine și la balotagii. Se crede că Bülow va face un nou apel către liberali, înainte de alegeri.

Berlin, 29 Ianuarie. Eri dimineața a avut loc în minele de cărbuni din Reden (lângă Saarbrücken) o explozie teribilă. Pe timpul exploziei se aflau în mine vre-o 600 lucrători, dintre cari 400 au reușit să-și salveze viața. *Restul lucrătorilor par a fi perduți.* Se lucrează cu mare activitate la desgroparea victimelor. Incendiul provocat de explozie amenință echipele de salvare. La intrarea în mină s'au găsit 25 cadavre oribil mutilate. Până eri sara s'au scos din mine 87 cadavre. Intre cei morți se află și doi ingineri.

Saarbrücken, 29 Ianuarie. Din cauza incendiului, ce a izbucnit în mine, lucrările de salvare s'au întrerupt. 77 cadavre au fost scoase la lumina zilei și 50 oameni salvați. Peste o sută lucrători se mai află în adâncime și se crede că au pierit.

Petersburg, 29 Ianuarie. Administratorul financiar din Ulawta, Ioan Proscuricow a dispărut, luând cu sine tot avutul administrației în sumă de 1 milion ruble.

Hongkong, 29 Ianuarie. Peste 50 de bărci chinezești s'au scufundat în urma unei furtuni mari. Numărul înecaților trece de o sută.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branicea.

**Dela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesantă și eminentă conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, speșul dat către ministerul de interne D. P. rez-l prin d-l Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vităzului“, tradiții, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteanul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradiții și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almdășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura acesta prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țăranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul în sat și la 6ste“. Acesta este titlul unei noue cărți, de d-l Ioan Pop Reteanul, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Făreștru și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, s'eu Agricultură generală, 34 c'ole de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 cor'one.

Vol. II **Fitotechnia**, s'eu cultura specială a plantelor, 38 c'ole de tipar cu 202 figuri în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889. Costă 8 cor'one.

Vol. III **Zootechnia**, s'eu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăuăria și lăptăria, 49 c'ole de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 cor'one.

Vol. IV **Economia Rurală**, s'eu organizațiunea și administrarea moșiiilor mari și mici. Costă 8 cor'one.

Manual de Agricultură rațională vol. V **Ippologia** s'eu zootechnia specială a cailor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI cuprinzând crescerea, îngășarea și utilizarea **Porcilor** s'eu Zootechnia lor specială de George Maior. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b.)

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Emiseseu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Ianuarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	114 25
Renta de cor'oue ung. 4%	95 15
Imp. căl. ter. ung. în aur 3 1/2%	84 60
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	95 60
Bonuri rurale croate-slavone	96 10
Imp. ung. cu premii	202 50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	167 30
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99 15
Renta de argint austr. 4 1/10	99 15
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de cor'one austr. 4%	99 25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	89 25
Losuri din 1860	157 —
Acțiil de-ale Băncei ung de credit 1784 —	—
Acțiil de-ale Băncei austr. de credit 837 —	—
Acțiil de-ale Băncei austro-ung.	687 25
Napoleondori.	19 8
Mărci imperiale germane	117 45
London vista	240 85
Paris vista	95.52 1/2
Paris italiene	95.50

Cursul pietei Brașov

Din 29 Ianuarie n. 1907.

Banknote rom. Cmp. 18.86	Vend.	18 94
Argint român	18 0	18 84
Napoleondori.	19 06	19 11
Galbeni	11 20	11 45
Mărci germane	117 20	117 3
Lire turcesci	21 50	21 6
Seria. fonic. Albine 5% 101. —	—	102
Ruble Rusesci	2 63	2 7

Lecțiuni de Pian

cu teorie perfectă, precum și lecțiuni în limba franceză predă o Domnișoară română cu condiții foarte avantajoase. Informații se pot lua dela Administrațiunea „Gazetei“.

CONCURS.

„Victoria“, institut de credit și economii în Arad, publică concurs pentru ocuparea posturilor de **doi practicanți** cu termenul de **15 Februarie n. a. c.**

Reflectanții au să dovedească prin oferte s'rise cu mâna proprie, că sunt absolvenți a vre-unei școale comerciale, și că posed pe deplin limba română și maghiară. Preferință au aceia, cari posed în vorbire și scriere și limba germană.

Noi aleșii după serviciul de un an de probă, vor fi denumiți de funcționari cu salarii, bani de cvartir, tantiemă și dreptul de pensie în sensul regu amentelor institutului.

Posturile sunt de a se ocupa imediat după alegere.

Retribuțiunea anuală pe anul de probă a unui practicant e 960 cor'one.

(2699,3-5) Direcțiunea.

C. H. Neustädter!

Untură de pește Dorș

veritabilă

este cel mai bun

mijloc de întărire

pentru copii, adulți.

Droguerie medicinală

C. H. Neustädter,

Brașov, Strada Porții 15.

Pene de gâscă

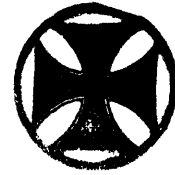
ieftine, din Boemia, pentru umplut perini, 5 Kilo nou curățite Cor. 960, mai bune Cor. 12.—, fulgi albi Cor. 18-24, fulgi ca zăpada Cor. 30-36. Se trimite franco cu rambursă. Se primește înd răt s'eu se schimbă ce nu convine cu reboificarea porului postal. **BENEDICKT SACHSEL, Lobes 357** Post Pilsen, 14-5, Böhmen.

Cruce s'eu stea dupla electro-magnetică

Patent Nr. 88967.

Nu e crucea lui Volta.
Vindecă și invioreză

Nu e mijloc secret.
pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteii, tuituri de ureche, bătăle de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, anșul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de m'ncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor b'ole, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din t'ote părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine p'ote examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'esc cofundat cu aparatul „Volta“, de ore-c „Căsuil-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucel male electro-magnetice o recomandă îndecsebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de v'ndare pentru ț'ără i streinătate esc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Se cap'etă pretatindenea.

Representanța generală Ruda & Blechmann Budapest.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, T'ergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este prov'edut cu cele mai bune mijl'oce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a put' executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru t'ote speciile de serviciuri.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

BILANȚURI.

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

FOI PERIODICE.

Couverte, în toată mărimea.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

ANUNȚURI.

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primese în biuroul tipografiei, Brașov T'ergul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.